

STEEDS MEER OVERHEAD

door Paul Frentrop

De schuld van de Staat der Nederlanden bedraagt ruim 400 miljard euro. Waarom hebben we die schuld eigenlijk? Waarvoor hebben we dat geld geleend? Wat hebben we ermee gedaan?

In 1977 - aan het eind van het kabinet Den Uyl - oversteeg de schuld de 50 miljard. Hans ('sinterklaas bestaat') Wiegel hekelde dat beleid, maar onder zijn regering met Van Agt verdubbelde de schuld. In 1981 passeerden we de grens van 100 miljard. Het jaar daarop sloten vakbonden, werkgevers en overheid het verdrag van Wassenaar om de loonstijging te beteugelen. Het poldermodel stond, maar de staatschuld steeg gewoon door.

De kabinetten Lubbers I, II en III brachten de schuld in 1991 boven de 200 miljard. In het volgende decennium van grote welvaart verdween het CDA voor het eerst uit de regering. VVD en PvdA deden het acht jaar lang samen en verkochten onder leiding van Wim Kok staatsbedrijven als de PTT. Niet om de staatsschuld af te lossen. De opbrengsten werden meteen opgegeten. Na de moord op Fortuin kwamen de kabinetten Balkenende I, II en III en gingen alle remmen los. In 2008 doorbrak de schuld de grens van 300 miljard. Duidelijk te veel. In Balkenende IV maakte de VVD plaats voor de PvdA en minister Bos van Financiën beloofde de schuld te zullen terugbrengen. Vier jaar later staan we op 400 miljard en in 2013 wil de regering Rutte 18 miljard meer uitgeven dan de belastingdienst binnen brengt. Geen wonder dat kredietbeoordelaar Moody's de kredietwaardigheid van Nederland binnenkort zal verlagen. Voor het schip van staat komt de wal in zicht.

Hierboven zijn 35 jaar geschetst. Dat is bijna de tijd die een mens nodig heeft om voor zijn pensioen te sparen. In die periode heeft de regering steeds meer belasting geheven én nog eens 400 miljard consumptief krediet opgenomen. Het geld is besteed aan salarissen van overheidsdienaren: ambtenaren, onderwijzers en verpleegsters. Decennia lang zijn banen in handel en industrie vervangen door overheidsbanen.

In de tussentijd is uit de gasbel van Slochteren 250 miljard naar de staat gevloeid. Ook dat geld is niet gebruikt om de schuld af te lossen. Ook dat is gebruikt om meer overheid te maken. Straks mogen we weer stemmen op nieuwe Tweede Kamerleden die allemaal plannen hebben om te 'investeren' in de zorg, in het onderwijs en 'in de toekomst van Nederland'. Ze zullen zeggen dat dit nu meer dan ooit noodzakelijk is: Vanwege 'de crisis'.

te nemen van de maandelijkse slotstanden, de zogenoemde asian tail. Als het resultaat positief is, krijgen beleggers 105 procent van deze koersstijging bij de garantiewaarde van 100 procent opgeteld. Tussentijds wordt er geen dividend of rente uitgekeerd. De lyric loopt al een half jaar maar is nog dagelijks te koop op Euronext Amsterdam [ISIN XS0715823612].

KANSEN, KOSTEN EN RISICO'S?

Het debiteurenrisico van dit product is te overzien, ING is een Nederlandse systeembank met een A+ rating bij S&P. De lyric staat op dit moment iets boven de uitgiftekosten, rond 1085 kroon. De garantiewaarde is 100 procent van de nominale waarde van duizend kronen per lyric. De garantie is dus niet de in euro's, een valutarisico is er wel. Tussentijds kan de koers natuurlijk ook zakken, als de Noorse beurs daalt of de rente stijgt.

De kosten komen volgens de brochure neer op 33 kronen per lyric van duizend, dus dat is 3,3 procent of ruim een half procent per jaar.

WAT MOETEN WE HIERVAN DENKEN?

De participatie van 105 procent in de koerswinst is mooi, maar de belegger mist wel het stevige dividend van de olierijke OBX-index, momenteel bijna 5 procent. Daarnaast zorgt de asian tail van twaalf maanden ervoor dat de effectieve blootstelling aan de onderliggende waarde met een half jaar wordt teruggebracht.

Daar staat natuurlijk de bescherming tegenover, beleggers krijgen altijd duizend kroon terug in 2017. Daardoor heeft deze lyric wel wat meer risico dan andere lyrics, maar is het toch een aardig instrument voor wie de euro niet vertrouwt en bovendien denkt dat de oliesector of de Noorse kroon stijgingskansen biedt.

WAT IS HET EN VOOR WIE?

De ING lyric Noorwegen december 2017 is een garantieproduct met een looptijd van zes jaar en de Noorse aandelenindex OBX als onderliggende waarde. Olieproducent Statoil is met ruim een kwart van het gewicht de grote jongen in deze index. Andere enigszins bekende namen zijn telecombedrijf Telenor en Royal Caribbean Cruises. Van de 25 aandelen in de OBX hebben er maar liefst twaalf iets met olie of gas. Het aandelenrisico is beperkt door de garantie, maar de blootstelling aan één sector is natuurlijk wel groot.

Ook is het valutarisico nadrukkelijk niet afgedekt: aan het eind van de rit wordt ten minste 100 procent van de inleg uitgekeerd, maar wel in Noorse kronen. Er kan meer worden uitgekeerd als de OBX-index hoger staat dan de startwaarde. Daarbij wordt de eindwaarde wel berekend door in het laatste jaar het gemiddelde

